

RESPEKTSPROG: 敬語

definition

敬語 betyder “respektfuldt sprog”.

Med sonkeigo-former højner man **direkte** modpartens status. Med kenjōgo-former gør man det samme **implicit**, ved at devaluere sig selv (eller sin ingroup).

eufemismer

Eufemismer er særlige varianter af almindelige verber, som udtrykker ærbødighed. Vi har både sonkeigo- og kenjōgo-varianter:

neutral	sonkeigo	kenjōgo
miru	goran ni naru	haiken suru
shitte iru	gozonji da	zonjite iru
iru/kuru/iku	irassharu	oru/mairu/-
taberu/nomu	meshiagaru	itadaku
kureru	kudasaru	-
suru	nasaru	itasu
shinu	nakunaru	-
iu	ossharu	mōsu/mōshiageru

さるげ ぼげ

Sonkeigo:

- **konstruktionen お+用+になる:**

先生がお読みになっています。

Bemærk, at det er なる, der er 'bærer' af den relevante tid og aspekt.

- **Passiv**

先生が読まれている。

Brugen af passiv for at udtrykke respekt bliver anset for en anelse mere formel og ses ofte brugt i taler og indenfor den journalistiske verden. Brugen af -(r)areru formen adskiller sig fra o-infinitiv-ni naru formen i den henseende, at kvinder har en tendens til at foretrække お+用+になる.

- **ていらっしやる**

Te-formen sættes i sonkeigo enten ved at erstatte いる med いらっしやる eller ved at bruge konstruktionen お-用-だ / でいらっしやる:

先生が読んでいらっしやる。

先生がお読みだ。

先生がお読みでいらっしやる。

Udover disse muligheder for at danne sonkeigo former af verber, eksisterer der en femte, den såkaldte eksalterede form (お-用-あそばす), som i dag kun bruges i forbindelse med kejserfamilien.

Kenjōgo:

- **konstruktionen お+用+する/いたす:**

私はお読みしています。

Ligesom med お+用+になる er det する, der bøjes i den relevante tid og aspekt.

Formen お用する har en ganske speciel betydning. お書きする fx svarer til 書いて (さし)あげる - jeg skriver for dig/Dem. Der er altså et tjenesteaspekt tilknyttet denne form.

adjektiver

Både i-adjektiver og na-adjektiver gøres respektfulde ved at få tilføjet det honorifikke præfiks お; だ i na-adjektiver kan desuden ændres til でいらっしやるで いらっしやる. Udover よろしい er der ingen særlige keigo varianter for adjektiver.

はずだ

definition

はずだ er at SAU, som udtrykker talerens formodning om en bestemt handling eller tilstand.

Man bruger はず, når ens formodning baseres på pålidelig viden. はず er således tæt på ようだ og らしい.

morfologi

はず er et såkaldt *dependent noun*, ligesom よう eller つもり. Det betyder, at det ikke kan stå alene, men skal præcederes af en sætning eller som minimum af et demonstrativt stedord som その:

鈴木君がやめたの?

はい、そのはずだ。

Man kan danne negativ af はず på to måder (ligesom med つもり):

トムが来ないはずだ。

トムが来るはずがない。

Den sidste variant betragtes som stærkere.